

Projekt

z dnia 24 listopada 2016 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W SŁAWIE**

z dnia ..... 2016 r.

W sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Kultury w Gminie Sława na lata 2016-2022.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 446) w związku z art. 3 pkt 3 i art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 383 z późn. zm.) oraz art. 1 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 406 z późn. zm.) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Rozwoju Kultury w Gminie Sława na lata 2016-2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sławy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PROGRAM ROZWOJU KULTURY W GMINIE SŁAWA NA LATA 2016-2022

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	str. 4
2. Spójność z innymi dokumentami strategicznymi.....	str. 6
3. Gmina Sława	str. 10
4. Obszary kultury	str. 12
5. Wizja i misja	str. 13
6. Obszar I: Infrastruktura i wyposażenie	str. 15
7. Obszar II: Zajęcia i wydarzenia edukacyjno-kulturalne jako działalność Domów Kultury i Bibliotek	str. 21
8. Obszar III: Organizacja życia kulturalnego na terenie gminy podnoszącego atrakcyjność turystyczną	str. 26
9. Obszar IV: Partnerstwa i współpraca z organizacjami pozarządowymi	str. 30
10. Finansowanie	str. 33
11. System monitoringu, ewaluacji i aktualizacji Programu	str. 35
12. Zakończenie	str. 37

WPROWADZENIE

Podstawę do sformułowania Programu Rozwoju Kultury w Gminie Sława na lata 2016-2022 stanowi „Strategia Rozwoju Gminy Sława na lata 2014-2022” przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Sławie Nr LI/332/2014 z dnia 30 października 2014 roku. Stąd właśnie wynika perspektywa czasowa przyjęta w dokumencie. Pracę nad programem warunkowała także chęć analizy sytuacji kultury w Gminie Sława, usystematyzowania działań prowadzonych w obszarze szeroko rozumianej kultury, opracowania dalszej koncepcji rozwoju tej sfery życia społecznego. W przygotowaniu programu, poza pracownikami Sławskiego Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie, brali udział przedstawiciele różnych środowisk związanych życiem kulturalnym Gminy Sława, zarówno jej twórcy jak i odbiorcy.

Program Rozwoju Kultury Gminy Sława na lata 2016-2022 wyznacza kierunki polityki kulturalnej gminy, której głównym zadaniem jest podniesienie roli kultury jako nieodłącznego elementu rozwoju gminy. Sławskie Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie (*SCKiW*) przyjmuje na siebie rolę inicjującą i koordynującą działania kulturalne na terenie gminy. SCKiW w obszarze kultury ściśle współpracuje z Urzędem Miejskim w Sławie, zwłaszcza z Referatem Rozwoju Lokalnego i Promocji Gminy, Biblioteką Publiczną w Sławie, a także organizacjami pozarządowymi. SCKiW wraz z Urzędem Miejskim w Sławie wspólnie pełnią funkcję inspirującą potencjalnych nadawców i odbiorców działań kulturalnych do współpracy na rzecz rozwoju lokalnego.

Twórcy kultury na obszarach wiejskich lub miejsko-wiejskich są instytucjami prowadzącymi wielokierunkową działalność społeczno-kulturalną, zapewniając atrakcyjne formy wypełnienia wolnego czasu. Mają charakter środowiskowy – przygotowując zróżnicowane oferty skierowane do ludzi w każdym wieku, kreują postawy aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym, długofalowo uczą prawidłowych postaw społeczeństwa obywatelskiego. Ze względu na geograficzne położenie Sławy, atrakcyjność turystyczną oraz gospodarczą gminy, adresatami Programu będzie bardzo szerokie grono odbiorców i nadawców kultury z całego regionu.

Głównymi przyczynami powstania niniejszego dokumentu są:

- zwiększające się zaangażowanie mieszkańców gminy w kreowanie życia społeczności lokalnej oraz chęć współtworzenia wydarzeń istotnych dla gminy;
- zwiększające się zapotrzebowanie zarówno dzieci jak i dorosłych na uczestnictwo w szeroko pojętej kulturze;

- podniesienie jakości oraz wzbogacenie oferty kulturalnej gminy jako działania wspomagającego wdrażanie wizji i misji Gminy Sława określonej w Strategii Rozwoju Gminy Sława na lata 2014-2022.
- poczucie potrzeby rozwoju amatorskiej, nieograniczonej twórczości kulturalnej wśród mieszkańców gminy, rozszerzenie oferty kulturalnej wzbogacającej atrakcyjność gminy oraz ulepszenie i wzbogacenie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności kulturalnej;
- konieczność rozwijania edukacji kulturalnej oraz wspieranie aktywności społecznej i inicjatyw oddolnych oraz wykorzystanie nowych technologii w tworzeniu i przekazie kultury;
- niszcząca infrastruktura domów kultury i obiektów pełniących funkcje kulturalne - a w związku z tym potrzeba rozwoju infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej na terenie gminy (obejmującej istniejące lub nowe miejsca kultury i rekreacji) wraz z niezbędnym wyposażeniem do prowadzenia różnorodnej działalności;
- chęć świadomego budowania wizerunku Gminy Sława jako gminy otwartej i przyjaznej dla szeroko pojętej kultury, doceniającej swoje tradycje i korzenie, a także świadomie kształtującej swą współczesną tożsamość.

SPÓJNOŚĆ Z INNymi DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Poniżej przedstawiono dokumenty strategiczne, do których w sposób bezpośredni odwołuje się niniejszy Program:

- **Europa 2020** – Strategia Na Rzecz Inteligentnego i Zrównoważonego Rozwoju Sprzyjającego Włączeniu Społecznemu Europa 2020 jest długofalową strategią rozwoju Unii Europejskiej na lata 2010-2020. Została zatwierdzona przez Radę Europejską 17 czerwca 2010 roku, zastępując Strategię Lizbońską. Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

* rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;

* rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;

* rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W Strategii Europa 2020 Komisja Europejska opracowała kilka projektów przewodnich, których realizacja umożliwi postęp w ramach każdego z priorytetów tematycznych. Wdrożenie Programu Rozwoju Kultury w Gminie Sława na lata 2016-2022 głównie przyczyni się efektywnego realizowania założeń projektów: „Młodzież w drodze”, „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”, „Europejski program walki z ubóstwem” w zakresie kompetencji miękkich oraz „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” w odniesieniu do infrastrukturalnej części Programu.

- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (SRKS 2020)** — Przyjęta Uchwałą Nr 61 Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 roku. Dokument jest jednym z 9 zintegrowanych strategii rządowych, które wspierają realizację celów określonych w „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju” oraz średniookresowej „Strategii Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo”. Podobnie jak SRKS 2020 niniejszy Program przyczynia się do realizacji celu 11. Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Wzrost społecznego kapitału rozwoju”, wdrażając określone w dokumencie kierunki interwencji, a przede wszystkim:

*zwiększenie obecności kultury w życiu codziennym ludzi przez stałe zwiększanie dostępności zasobów kultury i kształcenie nawyków kulturowych;

*modernizacja infrastruktury oraz rozszerzenie ról społecznych instytucji kultury, w tym bibliotek i ośrodków kultury;

*przygotowanie i wprowadzenie programu edukacji obywatelskiej na wszystkich poziomach edukacji, w perspektywie uczenia się przez całe życie.

Program Rozwoju Kultury w Gminie Sława na lata 2016-2022 spójny jest w szczególności z 4. Celem szczegółowym SRKS 2020 – Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

- **Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020**- Dokument powstał w 2005 roku, bazując na przyjętej przez Radę Ministrów 21 września 2004 roku Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2013, aktualizując i rozszerzając jej zakres do roku 2020. W NSRK wskazano, że kultura stanowi zasadniczy element przygotowania do życia w społeczeństwie – kreuje postawy społeczne, normy oraz estetyczne, moralne i etyczne wartości. Wysokie kompetencje w zakresie rozumienia wytworów kultury, ich oceny, to także cecha społeczeństwa tolerancyjnego, rozumiejącego kulturę własną i kulturę innych. Kompetencje kulturalne w dużej mierze znacząco wpływają również na zdolności gospodarowania, zdobywania wiedzy, współpracy, tworzenia innowacyjnych rozwiązań. Inwestycje podejmowane w obszarze kultury poza niewymiernymi, społecznymi korzyściami mają również swój czysto ekonomiczny wymiar. Uznaje się, iż każda złotówka zainwestowana w sferę prawidłowo zarządzanej kultury, w skali kraju, daje zwrot w postaci kilku złotych. Tym samym inwestycje w rozwój infrastruktury w zakresie kultury pełnić mogą, jak wszystkie inne wydatki publiczne funkcje mnożników rozwoju. Ważne jest również wzrastające zainteresowanie turystyką kulturalną i rozwój nowych technologii w kulturze. Kultura wraz z przemysłami kultury staje się sektorem generującym dochody, nowe miejsca pracy, a także czynnikiem zwiększającym atrakcyjność lokalizacyjną regionów dla inwestorów i mieszkańców. Kultura wreszcie to źródło naszej tożsamości oraz jeden z najlepszych sposobów promocji kraju i budowy jego konkurencyjnej przewagi. NSRK wyznacza kierunki działań wspierających rozwój kultury. Do niektórych odwołuje się niniejszy Program:

* ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego;

* rozwój infrastruktury kultury;

* rozwój infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich;

* budowa zintegrowanego systemu promocji kulturalnej Polski;

* promocja i wdrażanie nowoczesnej technologii w produkcji i dystrybucji dóbr i usług kultury;

* aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych, regionalnych i krajowych;

* doskonalenie zawodowe i kształtowanie kadr;

* rozwijanie sieci placówek edukacyjnych i kulturalnych.

- **Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020** – Zatwierdzona Uchwałą Nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 roku. Dokument ten wskazuje Pojezierze Sławskie jako jeden ze strategicznych obszarów na terenie Województwa Lubuskiego o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych, w tym objętych ochroną prawną. Pojezierze Sławskie ujęte jest bowiem w programie sieci obszarów objętych ochroną przyrody na terytorium Unii Europejskiej – Natura 2000, jako obszar PLB300011. Na tym terenie wyznaczono trzy cele strategiczne, spójne z celami określonymi w Gminie Sława:

* Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności gospodarczej;

* Udoskonalenie oraz rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrona środowiska;

oraz przede wszystkim

* Rozwój potencjału turystycznego województwa.

- **Strategia Rozwoju Kultury Województwa Lubuskiego** – Zatwierdzona Uchwałą Nr XX/142/2004 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 28 czerwca 2004 roku. Strategia określa cztery najważniejsze cele główne, z czego jeden, do którego w największym stopniu odnosi się niniejszy dokument, to efektywne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego, do którego wyodrębniono dwa cele operacyjne:

* wykorzystanie walorów środowiska i dziedzictwa kulturowego dla rozwoju turystyki;

* rozwój usług kulturalnych, zdrowotnych i sportowych dla mieszkańców regionu i gości zagranicznych.

Gmina Sława, będąca charakterystycznym punktem turystycznym na terenie województwa Lubuskiego, odnosząc się do wyżej wymienionych celów Strategii, uszczegóławia je w Programie, w odniesieniu do swojego zakresu terytorialnego, biorąc pod uwagę specyfikę obszaru i tutejsze uwarunkowania.

- **Program Rozwoju Lubuskiej Turystyki do 2020 roku cz. I audytowo-analityczna i II programowa** – Program określa m.in. możliwość wykorzystania turystycznych obszarów cennych kulturowo. Za takie obszary uznaje się te, które będą stanowiły przedmiot zainteresowania ze strony turystów, więc z pewnością miejsca występowania zabytków nieruchomych. W Sławie w okresie powojennym

stopień zachowania historycznie ukształtowanego zespołu staromiejskiego nie uległ zasadniczej zmianie. Najcenniejszymi zabytkami miasta są: kościół parafialny (XVII w.), kościół pomocniczy (XIX w.), zespół pałacowy (XVIII w.) oraz zabudowa śródmiejska (najstarsze obiekty z XVIII w., pozostałe z XIX i początku XX w.). Rejestr zabytków z terenu gminy i miasta Sława obejmuje 52 pozycje. Na terenie gminy warto zobaczyć: kościół p.w. Miłosierdzia Bożego w Sławie, kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła w Sławie, układ Starego Rynku, zespół pałacowy, wartownię, pałacyk myśliwski w Tarnowie Jeziernym, kościół pw. św. Marcina Biskupa w Krzepielowie, Stół Sędziowski w Starym Strączu. Wykorzystując potencjał tych miejsc, niniejszy Program zakłada kontynuację przeprowadzenia niektórych wydarzeń kulturalnych (np. Festiwal Muzyki Chóralnej), właśnie w budynkach atrakcyjnych zabytkowo, historycznie, architektonicznie i kulturowo.

- **Strategia Rozwoju Gminy Sława na lata 2014-2022** – przyjęta Uchwałą Nr LI/332/2014 Rady Miejskiej w Sławie z dnia 20 października 2014 roku. Strategię określono najważniejszym dokumentem programowym, służącym świadomemu prowadzeniu długoletniej polityki rozwoju lokalnego. Strategia określa kierunki rozwoju i podporządkowane im cele strategiczne, tj.:

- * Wykorzystanie walorów gminy dla jej rozwoju gospodarczego;
- * Wzrost jakości życia mieszkańców;
- * Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy;
- * Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Strategia określa Sławskie Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie jako instytucję odpowiedzialną za koordynowanie szeroko rozumianej kultury i turystyki. W związku z powyższym niniejszy Program dookreśla wyżej wymienione cele.

GMINA SŁAWA

Sława to nieduże miasto położone na Pojezierzu Leszczyńskim, nad Jeziorem Sławskim. Ogółem zamieszkuje tu 4400 osób, co stanowi 34,44% wszystkich mieszkańców gminy. Sława jest siedzibą gminy, która w połączeniu z dwoma innymi gminami: Wschową i Szlichtyngową, tworzą powiat wschowski, który z kolei wraz z jedenastoma innymi powiatami stanowi województwo lubuskie. Sława z 35 wsiami i przysiółkami tworzą gminę miejsko-wiejską, której obszar wynosi 326 km². Na terenie województwa jest jedną z większych jednostek samorządu terytorialnego. Na mapie sąsiaduje z blisko przebiegającymi granicami województw: dolnośląskiego oraz wielkopolskiego. Znajduje się w odległości 60 km od Zielonej Góry i 140 km od Gorzowa Wielkopolskiego (stolic województwa), 134 km od Wrocławia oraz 111 km od Poznania (stolic sąsiadujących województw). Leży na południowo-wschodnich krańcach regionu lubuskiego. Sława od zachodu otacza zatokę dużego jeziora, którego powierzchnia wynosi 854 ha. Jezioro Sławskie jest największym jeziorem w województwie lubuskim. Należy ono do istotnych walorów gminy, w znacznym stopniu nadając kierunek oraz tempo lokalnego rozwoju. Na jeziorze znajdują się trzy wyspy: Wyspa Ptasia (największa), Wyspa Kormoranów oraz Dzika (najmniejsza). Teren gminy jest bogaty w liczne walory przyrodnicze. Znajduje się tu kilka ścieżek edukacyjno-przyrodniczych, m.in. ścieżka „Wzgórza Pszczółkowskie” prowadząca na Starą Winną Górę - najwyższego wzniesienia w okolicy (131 m n.p.m.); szlak konny; liczne szlaki rowerowe i piesze (zielony oraz żółty); wodne, np. „Szlak konwaliowy”, którym dopłynąć można do Przemęckiego Parku Krajobrazowego. W gminie Sława znajduje się ponad 30 obiektów chronionych w postaci pomnika przyrody. Bogactwo natury wynikające z położenia geograficznego przyczynia się do rozwoju terenu, w znacznym kierunku turystycznym. Turystyka jest dzięki temu sporą gałęzią lokalnej gospodarki gminy, przynoszącą liczne projekty, inwestycje, wydatki i zyski oraz odgrywa ważną rolę jako źródło utrzymania dla wielu mieszkańców. Poza znaczącym ruchem turystycznym (w sezonie letnim) Sławę i okolice charakteryzuje znacząca mnogość zakładów przetwórstwa mięsnego. Od lat funkcjonują tu zakłady tj. Balcerzak i Spółka, Tarczyński S.A., TG Nova, Zakład Przetwórstwa Mięsnego SŁAWA, Masarnia Hukała, Hodowla i Ubój Indyków BIODAMA oraz kilka mniejszych. Znacząco wpływają na gospodarkę rejonu, budżet gminy, zmniejszenie liczby bezrobotnych jak również na wizerunek gminy. Na tle Polski południowo-zachodniej region wyróżnia się także pod względem uprawy pieczarek. Największym producentem jest HAJDUK Grupa Producentów Pieczarek Sp. z o.o. posiadająca cztery duże oddziały produkcyjne. Na przestrzeni lat na terenie gminy można zauważyć wzrost liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność.

Działalnością kulturalną jak również rekreacyjno-sportową i turystyczną głównie zajmuje się Sławskie Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie. Swoją działalność kulturalną prowadzi ono w oparciu w Ustawę z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Powstało ono w wyniku połączenia Sławskiego Centrum Kultury i Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sławie. SCKiW prowadzi 4 Domy Kultury (Sława, Ciosaniec, Śmieszkowo, Krzepielów), stołówkę oraz ośrodek wypoczynkowy, oferując szeroki wachlarz usług turystyczno-rekreacyjnych. Posiada duże pole namiotowe, carawaningowe, domki murowane i pokoje gościnne. Stołówka dysponuje salą, która mieści jednorazowo grupę kilkudziesięciu osób i jest przygotowana na kompleksową obsługę imprez. Domy Kultury prowadzą wiele sekcji zainteresowań oraz organizują wydarzenia kulturalne dla społeczności lokalnej. Oferta obejmuje zajęcia: plastyczne, taneczne, wokalne, teatralne dla każdej grupy wiekowej. SCKiW jest organizatorem oraz współorganizatorem wielu imprez, których zasięg jest lokalny, regionalny lub ogólnopolski.

OBSZARY KULTURY

Kultura dla rozwoju gminy funkcjonuje na wielu poziomach: z jednej strony warunkuje ona postawy i zachowania społeczne, tworzy długofalowe kody i sposoby komunikowania, stopniowo budując społeczeństwo obywatelskie, z drugiej zaś stanowi zasób materialnych i niematerialnych dóbr, które są fundamentem tożsamości kulturowej na poziomie lokalnym. Wykorzystywany potencjał kulturowy przekłada się na otwartość i wzajemne zaufanie, co w perspektywie długoletniej wpływa na rozwój społeczny i gospodarczy. Ze względu na wielopłaszczyznowe prowadzenie polityki kulturalnej, wyznaczyć można następujące obszary, które obejmuje niniejszy dokument. Należy jednak pamiętać, iż wszystkie niżej przedstawione strefy zazębiają się, a przede wszystkim są współzależne.

WIZJA I MISJA

Dla kształtowania potencjału kulturowego, turystycznego i kreatywnego istotne jest wzmocnienie relacji społecznych sprzyjających twórczości. Pojęcie *kultura* kryje w sobie obszar znacznie większy niż może wydawać się przeciętnemu odbiorcy życia kulturalnego na terenie Gminy Sława. Należy pamiętać, że oprócz „miękkich” rozwiązań, funkcjonujących w wartościach, przyzwyczajeniach i ludzkich postawach, na rozwój kultury wpływają także „twarde” uwarunkowania, a więc prawne, instytucjonalne i technologiczne. Główny Urząd Statystyczny w szerokim opracowaniu pt. „Kultura 2015” wydanym w 2016 roku opisuje sytuację kultury w Polsce w roku 2015, uwzględniając poszczególne gałęzie kultury:

- działalności bibliotek, które od pewnego czasu znacznie zwiększyły zakres swoich działań;
- świetlice, domy i ośrodki kultury, których szeroki zakres obowiązków opiera się na prowadzeniu sekcji zainteresowań i warsztatów, organizowaniu szerokiego wachlarza wystaw i wernisaży, pikników, kabaretów, projekcji filmowych, koncertów, itp;
- wydawnictwa periodyczne i nieperiodyczne;
- szkolnictwo artystyczne;
- muzea, galerie sztuki oraz rynek dzieł sztuki i antyków;
- teatry, instytucje muzyczne i rozrywkowe;
- kina, radiofonia i telewizja;
- imprezy masowe.

Gmina Sława w oparciu o Strategię Rozwoju Gminy Sława na lata 2014-2022 ukierunkowała swój rozwój na turystykę. W związku z rekreacyjno-wakacyjnym charakterem okolicy i sporą atrakcyjnością Jeziora Sławskiego działalność kulturalna (zwłaszcza w sezonie od maja do września) kierowana jest nie tylko do mieszkańców gminy i powiatu, ale także do turystów i wczasowiczów z całej Polski, jak również zza granicy (głównie z Niemiec).

Działania podejmowane w obszarze kultury powinny być zatem podporządkowane następującej WIZJI:

→ Kultura w Gminie Sława tworzona przez ludzi dla ludzi to szeroka oferta działań chroniących niematerialne dziedzictwo kulturowe oraz infrastruktura sprzyjająca rozwojowi twórczości artystycznej, turystyki i rekreacji

Wszystkie działania w obszarze rozwijającym kulturę w Gminie Sława powinny wpisać się w MISJĘ:

→ Tworzenie, utrzymywanie i doskonalenie warunków rozwoju kultury i turystyki poprzez wspieranie różnorodnych inicjatyw na terenie gminy

Wszystkie działania wdrażające założenia i cele Programu Rozwoju Kultury w Gminie Sława na lata 2016-2022 powinny: rozwiązywać problemy wyszczególnione w niniejszym Programie, chronić dziedzictwo kulturowe, usprawniać i ułatwiać dostęp do kultury i rekreacji, zwiększać ofertę kulturalną i turystyczną oraz uczestnictwo w kulturze, służyć przemysłowi kreatywnemu.

OBSZAR I: INFRASTRUKTURA I WYPOSAŻENIE

Infrastruktura wykorzystywana do prowadzenia działalności kulturalnej i rekreacyjnej na terenie Gminy Sława to głównie Domy Kultury, placówki oświatowe, hale sportowe, remizy strażackie Ochotniczych Straży Pożarnych. Na obszarach wiejskich należy uwzględnić także sale i świetlice wiejskie, będące miejscem integracji społecznej oraz budowania wzajemnego zaufania wśród obywateli. Integrowanie społeczności lokalnych, czy też regionalnych, jest szczególnie ważne w odniesieniu do idei „patriotyzmu lokalnego/regionalnego”, budowania tożsamości kulturowej w „Małej Ojczyźnie”. Innym aspektem jest wykorzystywanie infrastruktury dziedzictwa do realizacji wydarzeń kulturalnych (dziedzictwo przemysłowe, zabytki techniki) przyciągających masową publiczność oraz kreowania nowych, innowacyjnych produktów i przestrzeni kulturalnych.

PROBLEMY:

Niewątpliwie jednym z najważniejszych i najbardziej uciążliwych problemów w obszarach kultury i turystyki w Gminie Sława jest stan obecnej infrastruktury technicznej jej funkcjonalność. Baza lokalowa, czyli wszystkie pomieszczenia publiczne pełniące funkcje kulturalne/rekreacyjne w wielu aspektach są nieprzystosowane do dzisiejszych standardów. Jest to istotny problem zarówno dla inicjatyw Domów Kultury i Stowarzyszeń, jak również dla Biblioteki Publicznej, której brak odpowiedniej wielkości lokalu skutkuje niemożliwością zorganizowania wielu interesujących pomysłów (spotkania autorskie, dyskusyjny klub książki, warsztaty dla najmłodszych).

Ponadto najbardziej zauważalnymi problemami w tym obszarze, które mają pejoratywny wpływ zarówno na tworzenie, jak i odbiór kultury są:

- zły stan techniczny Domów Kultury, widoczny gołym okiem;
- budynki kulturalne o bardzo słabej efektywności energetycznej, nie spełniające podstawowych standardów gospodarki niskoemisyjnej - co przekłada się na znacznie zwiększone koszty eksploatacji i utrzymania budynku, w stosunku do obiektów po termomodernizacji;
- nieprzystosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych – powoduje to ograniczony dostęp do kultury, sporą barierę architektoniczną, a także zły wizerunek i PR;

- nieestetyczny wygląd pomieszczeń w Domach Kultury, wieloletnie zaniedbanie i brak odpowiednich prac remontowych - co przekłada się na zmniejszenie atrakcyjności oferty kulturalnej oraz zmniejszenie konkurencyjności w stosunku do zajęć oferowanych przez podmioty prywatne;
- zbyt mała powierzchnia obecnej infrastruktury kulturalnej do prowadzenia działalności kulturalnej, brak pomieszczeń - skutkujące niemożliwością udostępniania pomieszczeń dla organizacji pozarządowych, indywidualnych muzyków, lokalnych artystów;
- zbyt mała powierzchnia Biblioteki (wszystkich placówek) znacznie ograniczająca możliwość rozszerzenia działalności bibliotek;
- zbyt mała powierzchnia remizy strażackiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Sławie, w której organizowane są wystawy malarskie i fotograficzne z okazji święta miasta – Dni Sławy;
- brak Sali Widowiskowej - o ile wydarzenia plenerowe mają możliwość zgromadzenia kilkudziesięciu, kilkuset lub kilku tysięcy osób, o tyle brak dużej Sali (na 150-200 osób), przystosowanej do potrzeb osób o różnym stopniu niepełnosprawności, przyczynia się do znacznego ograniczenia dostępności wydarzeń kulturalnych organizowanych „pod dachem”;
- brak odpowiedniego wyposażenia Domów Kultury (sprzęt, materiały) – w znacznym stopniu uniemożliwia realizowanie kreatywnych pomysłów i części zadań kultury, w tym wyposażenie wystawiennicze wymagające wymiany;
- brak odpowiednich narzędzi i urządzeń technologicznych wspomagających różnorodne formy działań bibliotecznych.

Problemy w zakresie infrastruktury i wyposażenia można uszczegółowić w obrębie poszczególnych Domów Kultury.

Dom Kultury w Sławie:

- stan elewacji, konieczność docieplenia budynku;
- w okresie zimowym w kilku pomieszczeniach (w tym pracownia muzyczna) temperatura wynosi 8-10 °C;
- wymagający naprawy w górnej części komin dymowy (stwarza niebezpieczeństwo dla przechodniów, ponieważ spadają elementy komina);
- dziurawy dach na kotłowni, pęknięta belka konstrukcyjna (spróchniała i zniszczona przez korniki);

- dziurawy dach na budynku gospodarczym przy Domu Kultury;
- trzymetrowa, pęknięta rura w piwnicy wymagająca wymiany;
- drewniane ogrodzenie za domem kultury rozsypuje się, obecnie jest podparte drewnianymi belami;
- osuwająca się konstrukcja podłogi i ścian w sanitariatach, nie ma możliwości zamknięcia drzwi, obniżanie gruntu powoduje zapychanie kanalizacji;
- przy wysokim poziomie wód gruntowych pomieszczenia piwniczne ulegają zalaniu;
- pęknięcie ściany zewnętrznej budynku powoduje przecieki z dachu do pomieszczeń;
- przecieki dachu budynku Domu Kultury;
- nawierzchnia placu przed Domem Kultury w okresie jesiennym zamienia się w błoto;
- pomieszczenia użytkowe wymagające odświeżenia;
- ciekący bojler w kotłowni;
- przestarzała instalacja c.o.;
- brak kosiarki spalinowej;
- brak pralki do prania (pranie materiałów wystawienniczych, firan);
- komputer w sekretariacie do wymiany wg zaleceń informatyka;
- niewystarczające wyposażenie sal i pracowni w sprzęt i meble.

Dom Kultury w Krzepielowie:

- przeciekający dach;
- niedrożne rynny od ulicy i podwórka;
- zniszczona, spróchniała futryna w drzwiach do biura;
- stare, zużyte drzwi i zawiasy w toaletach, do piwnicy, garderoby na piętrze i na parterze;

- stare, mocno zużyte drzwi wejściowe do świetlicy na piętrze;
- stan podłogi w świetlicy wymagający cyklinowania i położenia nowego lakieru;
- stan ścian i sufitu w biurze - konieczność położenia nowych tynków lub regipsów;
- stan podłogi w biurze – konieczność położenia paneli lub płytek;
- ściany na korytarzach, w garderobach oraz na świetlicy (parter i piętro) wymagające odmalowania;
- stare, wymagające wymiany szafy na stroje w obu garderobach oraz meble na świetlicy;
- konieczność położenia nowych tynków od strony podwórka oraz na ścianie północnej budynku;
- konieczność odwodnienia budynku - odprowadzenie wody do studzienek.

Dom Kultury w Śmieszkowie:

- zewnętrzny stan budynku, konieczność ocieplenia;
- stary, przeciekający dach na kondygnacji dużej Sali;
- brudne, nieestetyczne wnętrze budynku, konieczność malowania pomieszczeń użytkowych, przede wszystkim Sali plastycznej i dużej sali;
- stan podłogi na sali wymagający cyklinowania i położenie nowego lakieru;
- stan podłóg w pomieszczeniach użytkowych – konieczność położenia paneli lub płytek;
- toaleta wymagająca remontu;
- brak kosiarki spalinowej.

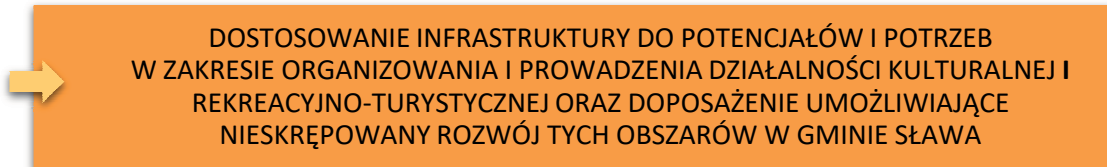
Dom Kultury w Ciosańcu:

- budynek wymagający ocieplenia;
- wymagające odświeżenia pomieszczenia użytkowe;
- konieczność osuszenia piwnicy (wilgoć przenoszona się na cały budynek);

- konieczność wymiany rur kanalizacyjnych biegnących w piwnicy;
- brak wystarczającego wyposażenia multimedialnego, co ogranicza możliwości organizowania wielu innowacyjnych zadań kulturalnych.

CELE:

Cel Strategiczny:

Cele szczegółowe:

- wysoka efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i budynków turystycznych (w tym bazy noclegowej);
- dostosowanie estetyczne pomieszczeń do oczekiwań odbiorców kultury;
- odpowiednia temperatura i oświetlenie w budynkach;
- niższe rachunki za opał i energię elektryczną;
- zmniejszenie emisji CO₂ i innych szkodliwych substancji do atmosfery;
- poprawa wizerunku.

DZIAŁANIA:

- termomodernizacja budynków Domów Kultury, biura, świetlicy - działania realizujące cele polityki ochrony środowiska, skutkujące zmniejszeniem kosztów utrzymania i eksploatacji budynków kulturalnych (przede wszystkim: ocieplenie ścian zewnętrznych, ocieplenie ścian piwnic ponad gruntem, ocieplenie fundamentów, ocieplenie stropów pod nieogrzewanym poddaszem, ocieplenie stropów od środka poprzez wykonanie sufitu podwieszanego i ocieplenie go wełną mineralną; wymiana kotłów na kotły dedykowany do spalania biomasy, wymiana drzwi i okien);
- gruntowny remont/przebudowa Domów Kultury na obszarach wiejskich;

- gruntowny remont/przebudowa lub zmiana lokalizacji Domu Kultury w Sławie;
- wygospodarowanie pomieszczeń lub modernizacja infrastruktury istniejącej, lub budowa/przebudowa infrastruktury, zwłaszcza obiektów animacji kultury, rekreacji i turystyki dla możliwości koordynowania różnorodnych inicjatyw wśród społeczności wiejskiej w miejscowościach bez Domu Kultury, jednocześnie tworzenia przestrzeni do organizacji życia społecznego, a także aktywizacji społeczeństwa lokalnego poprzez stworzenie rzeczywistej możliwości do realizacji inicjatyw oddolnych (w pierwszej kolejności Krążkowo, Łupice, Lubiatów);
- budowa/przebudowa miejsc rekreacyjnych (place zabaw, siłownie napowietrzne, boiska wielofunkcyjne itp.)
- zwiększenie powierzchni wszystkich placówek bibliotecznych – remont tych pomieszczeń lub zmiana miejsca;
- dostosowanie istniejącej infrastruktury kulturowej, turystycznej i innych obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- wymiana oświetlenia tradycyjnego na ledowe w budynkach użyteczności publicznej;
- efektywne wykorzystanie pracowników gospodarczych, zmniejszające koszty prac budowlano-remontowych;
- zakup sprzętu i wyposażenia umożliwiającego prowadzenie zajęć edukacyjno-kulturalnych i rekreacyjnych, doposażenie sal specjalistycznych, przede wszystkim: tanecznej, plastycznej, muzycznej, teatralnej (zarówno w meble jak i wyposażenie techniczne);
- zakup sprzętu oraz materiałów dostępnych na potrzeby społeczności wiejskich przy organizacji wydarzeń lokalnych i inicjatyw oddolnych, ułatwiających organizację życia kulturalnego, integrację społeczną;
- zakup sceny i trybun mobilnych umożliwiających dotarcie z ofertą kulturalną do każdej miejscowości, promując aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym;
- zakup nowoczesnego, multimedialnego sprzętu dla poszerzenia atrakcyjności ofert Domów Kultury, Bibliotek, świetlic środowiskowych, itd. (np. aparaty, kamery, komputery, projektory multimedialne).

OBSZAR II: ZAJĘCIA I WYDARZENIA EDUKACYJNO-KULTURALNE JAKO DZIAŁALNOŚĆ
DOMÓW KULTURY I BIBLIOTEK

Biblioteka

Biblioteka Publiczna w Sławie działa w formie samorządowej instytucji kultury i jest jednocześnie gminną jednostką organizacyjną Urzędu Miejskiego w Sławie. Zaspokajaniu potrzeb mieszkańców służy utworzona sieć biblioteczna, którą tworzy Biblioteka Publiczna w Sławie wraz z trzema filiami w miejscowościach: Ciosaniec, Krzepielów i Stare Strącze oraz punktem bibliotecznym w Śmieszkowie. Biblioteka stara się aktywizować społeczność lokalną, jednocześnie popularyzując czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży. Głównym zadaniem biblioteki jest działanie w zakresie gromadzenia, upowszechniania i popularyzacji książki i czytelnictwa, w tym również materiałów dotyczących naszego regionu oraz zaspokajanie potrzeb kulturalnych i oświatowych mieszkańców. Do dyspozycji czytelników jest księgozbiór w formie tradycyjnej książki o charakterze gromadzenia zaliczany do księgozbiorów uniwersalnych. Stan księgozbioru na dzień 31.12.2015 r. wynosi ogółem 46.969 woluminów, w tym 88 pozycji to książki z serii Biblioteka Dużej Czcionki. Ponadto na stanie są 74 pozycje w zbiorze nielektronicznym i audiowizualnym, z czego 59 to audiobooki, a 15 to gry na konsole PS3. Z usług placówek bibliotecznych w Gminie Sława korzystają mieszkańcy miasta i gminy Sława, ościennych gmin, które między innymi uczą się lub pracują w naszej gminie, również osoby przebywające tymczasowo na naszym terenie i wypoczywający turyści. W 2015 roku, odnotowano 1319 czytelników aktywnie wypożyczających 1445, którzy reprezentują wszystkie grupy wiekowe i zawodowe. Ponadto zarejestrowano 19.067 odwiedzin w bibliotekach. W miarę możliwości infrastrukturalnych i finansowych Biblioteka organizuje liczne imprezy (np. Dyskusyjny Klub Książki, spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, konkursy czytelnicze i plastyczne, wystawy i wernisaże). W sumie w 2015 roku zorganizowano lub współorganizowano 148 wydarzeń i spotkań.

Poniższa tabela przedstawia liczbę czytelników aktywnie wypożyczających **(II)** w poszczególnych przedziałach wiekowych **(I)** w 2015 roku:

I	do 5 lat	6-12	13-15	16-19	20-24	25-44	45-60	60+
II	66	367	144	133	66	249	144	150

Analizując powyższą tabelę wywnioskować można, że największą grupą aktywnie wypożyczającą książki w Gminie Sława są osoby w przedziale wiekowym 6-12 lat. Tuż za nimi są osoby w wieku 25-44

lat. Najmniej z bibliotek korzystają dzieci do lat 5 oraz osoby mające od 20 do 24 lat. Wynikać może to z faktu, iż dzieci w wieku przedszkolnym nie potrafią jeszcze czytać, a młodzi ludzie (20-24 l.) często kupują książki lub wybierają inne formy spędzania wolnego czasu.

Sławskie Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie

Szczegółowy opis działalności przedstawia odrębny dokument tworzony każdego roku – *Sprawozdanie z działalności instytucji kultury Sławskiego Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie za 2015 r.* W 2015 roku realizowano zadania zaspokajające potrzeby mieszkańców i turystów w dziedzinie kultury, wypoczynku, gastronomii i dowozów. SCKiW organizuje, bądź współorganizuje ponad 90 imprez rocznie. Mają one charakter edukacyjny, kulturalny lub czysto rekreacyjny. Większość z nich koordynowana jest przed Domy Kultury. W tych czterech budynkach odbywają się warsztaty taneczne, występy kabaretowe, projekcje filmowe, przeglądy artystyczne, spotkania z podróżnikami, aktorami, pisarzami, itp. Domy Kultury organizując życie kulturalne organizują także liczne konkursy (np. Konkurs i Wystawa Wypieków Wielkanocnych), pikniki (np. Piknik Dyniowy, Piknik Leśnych Ludzi) i imprezy okolicznościowe (np. Dzień Seniora, Dzień Mamy i Taty, Walentynki, Andrzejki). W 2015 roku Domy Kultury przeprowadziły:

- Dom Kultury w Sławie: 69 imprezy w zakresie kultury;
- Dom Kultury w Śmieszkowie: 10 imprezy w zakresie kultury;
- Dom Kultury w Ciosańcu: 18 imprezy w zakresie kultury;
- Dom Kultury w Krzepielowie: 21 imprezy w zakresie kultury.

Oprócz imprez SCKiW prowadzi działalność dydaktyczną w zakresie kultury. Instytucja ta oferuje zajęcia dla różnych grup wiekowych. W Domach Kultury koordynowanych przez SCKiW działają sekcje zainteresowań:

- plastyczna (Sława, Ciosaniec, Śmieszkowo),
- muzyczna (Sława, Ciosaniec),
- teatralna (Ciosaniec),
- taneczna (Sława, Ciosaniec, Śmieszkowo, Krzepielów).
- dziennikarska (Ciosaniec),
- świetlicowa (Ciosaniec, Śmieszkowo, Krzepielów, Sława).

Działalność Sławskiego Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie finansowana jest w części kulturalnej z dotacji podmiotowej Gminy Sława oraz części środków wypracowanych na polu działalności dodatkowej.

PROBLEMY:

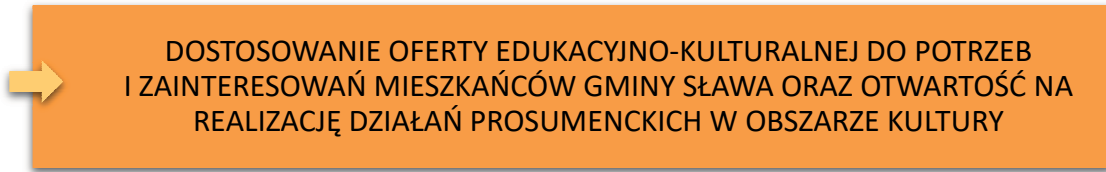
Dużym problem okazuje się skoncentrowanie działań kulturalnych w czterech miejscowościach, w których znajdują się Domy Kultury (Sława, Ciosaniec, Śmieszkowo oraz Krzepielów). Z analizy wynika, że w tych obszarach zainteresowanie ofertą kulturalną oraz uczestnictwo w wydarzeniach edukacyjno-kulturalnych jest znacznie większe niż w pozostałych wsiach na terenie gminy. Mieszkańcy tych stref muszą dojechać do najbliższego Domu Kultury, co często stanowi sporą barierę. Kolejnym ważnym aspektem określającym słabe strony kultury w Gminie Sława to pozyskanie odbiorców. Jest to proces długofalowy, co w połączeniu z brakiem funduszy i odpowiednio dostosowanych kanałów komunikacji do sprecyzowanych grup docelowych, często przekłada się na słabe zainteresowanie nowymi inicjatywami.

Innymi zauważalnymi i równie ważnymi problemami w tym obszarze są:

- ograniczone środki w budżecie gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego;
- nieposzerzająca się oferta zajęć edukacyjno-kulturalnych,
- brak odpowiednich działań promocyjnych, niska efektywność promocji;
- brak zainteresowania działaniami kulturalnymi wśród młodzieży;
- brak oferty kulturalnej, brak działań inicjujących życie kulturalne na wsiach, zwłaszcza tam, gdzie nie ma Domu Kultury;
- brak wyznaczonego miejsca na spotkania inicjujące życie kulturalne na wsiach;
- zbyt mała liczba animatorów kultury;
- brak nowoczesnego wyposażenia - niewykorzystywanie technologicznych rozwiązań i multimediiów w działalności Bibliotek, Domów Kultury, innych placówek edukacyjno-kulturalnych.

CELE:

Cel Strategiczny:

Cele szczegółowe:

- wzbogacenie oferty kulturowej;
- zwiększenie liczby uczestników zajęć;
- stworzenie przestrzeni i kreowanie życia kulturalnego na wsiach;
- zwiększenie zaangażowania mieszkańców w kreowanie działań kulturalnych;
- otwartość kulturowa na cudzoziemców;
- dostosowanie ofert Biblioteki do potrzeb różnych grup wiekowych mieszkańców;
- promocja czytelnictwa i kultury.

DZIAŁANIA:

Biblioteka

- stworzenie i wyposażenie kąpika dla dzieci;
- utworzenie strefy gier;
- stworzenie salki multimedialnej;
- poprawa jakości działań bibliotecznych poprzez wykorzystywanie multimediiów i wprowadzenie nowych działań dostosowanych do różnych grup wiekowych;
- stworzenia miejsca do debat w myśli idei „Biblioteka miejscem spotkań”;
- stworzenie przestrzeni do organizowania w Bibliotece spotkań autorskich, spektakli teatralnych, szkoleń, warsztatów, kursów, Dyskusyjnego Klubu Książki, wystaw, itd.;
- stworzenie zaplecza do przechowywania wyposażenia, materiałów promocyjnych, plastycznych, itp.;

- zwiększenie różnorodnych form działań oraz zakup odpowiednich narzędzi i urządzeń;
- poprawa jakości obsługi czytelników (łatwiejszy dostęp do zbiorów, wizualna ekspozycja, promocja zbiorów);
- promocja elektronicznego katalogu książkowych zbiorów bibliotecznych, promocja czytelnictwa i szerokiego wachlarza działań bibliotecznych;
- zakup niezbędnego wyposażenia (podstawowe – np. meble i technologiczne – np. projektor multimedialny).

Sławskie Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie

- rozszerzenie oferty kulturalnej, w tym szczególnie: zajęć edukacyjno-kulturowych, zajęć skierowanych do chłopców (np. warsztaty modelarskie), wydarzeń dydaktyczno-kulturowych;
- dostosowanie działań animacyjnych specjalnie dedykowanych danej społeczności i grupy wiekowej skutkujące aktywizacją społeczności lokalnej i/lub integracją międzypokoleniową;
- rozszerzenie działań o działania edukacyjne - wprowadzanie odbiorców w tematykę kultury poprzez organizację debat, kongresów;
- stworzenie studia nagrań;
- otwartość i wsparcie amatorskiej twórczości artystycznej (zarówno ludowej jak i współczesnej);
- organizacja otwartych koncertów filharmonii, dostępnych dla wszystkich mieszkańców;
- organizowanie wyjazdów do teatru, opery lub filharmonii;
- organizowanie dojazdu dla chętnych
- znalezienie alternatywnych form kulturalnych oraz inicjatyw społeczno-kulturalnych dla wsi bez Domu Kultury;
- realizacja działań prosumenckich – stworzenie możliwości dla mieszkańców wsi zaplanowania jednego wydarzenia w ciągu roku o wybranej przez siebie tematyce oraz pomoc w organizacji;
- zakup niezbędnego wyposażenia (podstawowe – np. meble i technologiczne – np. projektor multimedialny);
- szkolenia pracowników obszaru kultury podnoszące kompetencje i zwiększające otwartość na nowoczesne metody edukacji kulturalnej.

OBSZAR III: ORGANIZACJA ŻYCIA KULTURALNEGO NA TERENIE GMINY
PODNOŚĄCEGO ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA

Duży nacisk SCKiW kładzie na działalność dodatkową jaką jest prowadzenie ośrodka turystycznego nad Jeziorem Sławskim. Rokrocznie realizowane są zadania podnoszące standard ośrodka, zwiększające komfort gości, zapewniające bezpieczeństwo spokojnego wypoczynku. Ce celu zapewnienia bezpieczeństwa wodnego wypoczynku, w sezonie wakacyjnym zatrudniani są ratownicy. Przed rozpoczęciem każdego sezonu letniego SANEPID pobiera próbki do badań pod względem bakteriologicznym i chemicznym, co stanowi o czystości kąpieliska. SCKiW posiada także atest czystego dna kąpieliska. Na ruch turystyczny wpływ mają także atrakcyjne wydarzenia kulturalne i rozrywkowe organizowane na terenie ośrodka lub podmiotów współpracujących. Sławskie Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie, Urząd Miejski w Sławie, organizacje pozarządowe, partnerzy oraz współorganizatorzy (w tym podmioty publiczne i prywatne) rokrocznie opracowują kalendarz imprez i wydarzeń kulturalnych, które później są organizowane na terenie Gminy Sława. Część z nich ma zasięg ogólnopolski. Do najważniejszych zaliczyć można: Jarmark Produktu Lokalnego, Lato bez Granic – Dni Sławy, Sławski Festiwal Triathlonu, Festiwal Muzyki Chóralnej, Sławskie Noc Reggae, Festiwal Las, Woda & Blues, Wybory Miss Sławskiej Plaży, koncerty letnie. W Gminie Sława - głównie na terenie Ośrodka Wypoczynkowego Sławskiego Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie organizowane są imprezy dedykowane nawet kilkudziesięciotysięcznej publiczności.

Istotnym zagadnieniem w tym obszarze jest także promocja ośrodka i wydarzeń kulturalnych w mediach. Artykuły dedykowane kulturze w Gminie Sława pojawiają się w okresie wakacyjnym, w większości mediów na terenie Województwa Lubuskiego. Zainteresowanie to nie przekłada się jednak na mniejsze wydarzenia kulturowe poza sezonem, co należało by zmienić. Zdecydowana większość mediów patronujących działalności SCKiW ma jednak charakter lokalny. Może być to istotnym utrudnieniem w przypadku organizacji akcji informacyjnych, promocyjnych czy wizerunkowych o założonym charakterze wojewódzkim i ogólnopolskim.

Wydawnictwa i portale, do których wysyłane są informacje odnośnie imprez i wydarzeń kulturalnych organizowanych przez SCKiW to:

- Biuletyn Sławski;
- Sławski Partner;
- Ziemia Wschowska;

- Słowo Ziemi Wschowskiej;
- Gazeta Lubuska;
- Tygodnik Krąg;
- Panorama Leszczyńska;
- Głos Głogowa;
- Radio Elka;
- Radio Plus;
- Radio Zachód,
- NewsLubuski;
- Przenet.pl
- Telewizja TVP Gorzów.

Jednak ilość informowanych mediów nie zawsze przekłada się na ilość materiałów prasowych, radiowych czy telewizyjnych. Należałoby to zmienić.

PROBLEMY:

- brak wystarczającej liczby miejsc noclegowych na terenie ośrodka SCKiW;
- niski standard istniejącej bazy noclegowej nieprzystosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- brak pomieszczeń do organizacji alternatywnych form wypoczynku (w tym kulturalnych);
- brak spokojnej i bezpiecznej strefy dla rodzin z dziećmi;
- brak spokojnej i bezpiecznej strefy dla osób o różnym stopniu niepełnosprawności;
- zbyt mała alternatywa spędzania wolnego czasu dla sportów wodnych, brak infrastruktury sportowej;
- plaża bez atrakcji dla dzieci, zbyt mała;
- stan Parku Miejskiego;
- słaba promocja i komunikacja z potencjalnymi gośćmi ośrodka;

CELE:

Cel Strategiczny:

 DOSTOSOWANIE OFERTY ANIMACYJNO-KULTUROWEJ DO POTENCJAŁÓW I OCZEKIWAŃ WZASOWICZÓW I TURYSTÓW ORAZ ZWIĘKSZENIE ILOŚCI PRODUKTÓW PODNOSZĄCYCH ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNĄ GMINY SŁAWA

Cele szczegółowe:

- rozszerzenie działań PR i kanałów komunikacji zwiększających jednocześnie zasięg promocji i skuteczność komunikacji;
- zwiększenie innowacyjnych, technologicznych form działalności kulturalno-turystycznej;
- stworzenie produktów i wydarzeń kulturowych nawiązujących do kulturowej tradycji gminy/regionu;
- stworzenie bazy turystycznej „bez barier” – dostępnej dla każdego;
- zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu podczas pobytu na terenie ośrodka;
- zwiększenie szeroko pojętej atrakcyjności Gminy Sława i zainteresowania turystycznego.

DZIAŁANIA:

- rewaloryzacja Parku Miejskiego w Sławie (przywrócenie zabytkowego charakteru parku z jednoczesną poprawą bezpieczeństwa poprzez montaż monitoringu i oświetlenia);
- stworzenie produktów dydaktyczno-kulturalnych odwołujących się do kulturowych tradycji gminy i/lub charakterystycznych cech regionu, wzbogacających atrakcyjność turystyczną – budowa ścieżek dydaktycznych;
- zwiększenie liczby produktów edukujących społeczeństwo;
- wyznaczanie sektorów łatwo dostępnych dla osób niepełnosprawnych (m.in. na imprezach masowych);
- podniesienie jakości organizowanych wydarzeń kulturalno-rekreacyjnych (zakup sceny mobilnej i trybun mobilnych);

- budowa atrakcyjnej i nowoczesnej infrastruktury kulturalnej na terenie ośrodka SCKiW, stworzenie sali multimedialnej do projekcji filmów i bajek oraz pomieszczenia do organizacji wystaw i warsztatów dla wczasowiczów;
- stworzenie „strefy rodzinnej” na ośrodku – budowa placu zabaw, boiska wielofunkcyjnego;
- budowa domków dostosowanych do potrzeb osób o różnym stopniu niepełnosprawności;
- zwiększenie ilości i poprawa jakości istniejącej bazy noclegowej;
- budowa pawilonu kolonijnego i stworzenie oferty kulturowej, animacyjnej i rekreacyjnej dla grup zorganizowanych, kolonii;
- budowa (zwiększenie liczby) budynków dla dzierżawców handlowych;
- montaż info-kiosków, rebranding strony internetowej ośrodka, stworzenie innowacyjnych kanałów komunikacji i prezentacji ośrodka (np. wirtualny spacer, aplikacje mobilne, system słuchawkowo-głosowy prowadzący po najważniejszych kulturowo miejscach gminy);
- zwiększenie liczby stałych patronów medialnych.

OBSZAR IV: PARTNERSTWA I WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

W Gminie Sława działają liczne organizacje, do których zaliczają się:

- Organizacje pozarządowe;
- Stowarzyszenia i Stowarzyszenia zwykłe, zarejestrowane w Starostwie Powiatowym we Wschowie oraz w KRS;
- Organizacje pożytku publicznego;
- Uczniowskie Kluby Sportowe;
- Kluby Sportowe nieprowadzące działalności gospodarczej.

Obszar kultury otwarty jest na współpracę z wszystkimi podmiotami z wyżej wymienionych organizacji. Inicjatorami niektórych wydarzeń kulturalno-rozrywkowych są właśnie aktywnie działające stowarzyszenia, np. Stowarzyszenie Witosława - Festiwal Muzyki Chóralnej; Stowarzyszenie Las, Woda & Blues – Festiwal Las, Woda & Blues, Stowarzyszenie Twórcze Horyzonty – Spotkania z Podróżnikiem, ThE Kino. W celu prowadzenia swojej działalności organizacje pozarządowe aktywnie pozyskują dotacje. Gmina Sława rokrocznie przeznacza środki budżetowe na wsparcie wydarzeń kulturalnych w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych. Zainteresowanie organizacją coraz to nowych przedsięwzięć kulturalnych przez organizacje pozarządowe w Gminie Sława jest wysokie. W 2015 roku stowarzyszenia i organizacje pozarządowe złożyły 30 wniosków o dofinansowanie działań, również kulturalnych, z czego 23 podmioty podpisały umowę, otrzymując wsparcie finansowe z budżetu samorządowego. Łączna kwota dofinansowania inicjatyw społecznych w 2015 roku wyniosła 292.999,00zł. W 2016 roku ogółem złożono 26 wniosków, z czego tylko jeden został odrzucony. Podpisano 25 umów na łączną kwotę 186.200,00 zł.

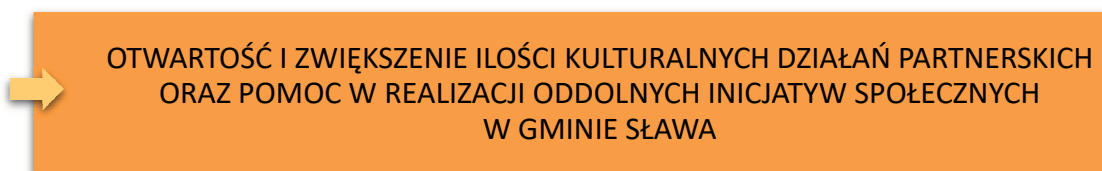
PROBLEMY:

- brak prawidłowo funkcjonującego przepływu komunikacji pomiędzy twórcami kultury, a jej odbiorcami;
- brak komunikacji pomiędzy twórcami kultury a placówkami oświaty – zbyt małe zaangażowanie szkół i przedszkoli w tworzenie działań kulturalnych dla dzieci i młodzieży;
- brak działań partnerskich przy organizacji wydarzeń rekreacyjno-kulturalnych na terenie gminy;

- nieefektywna współpraca z częścią sołectw;
- brak inicjatyw części sołtysów w organizację życia kulturalnego społeczności wiejskich;
- skoncentrowanie działań partnerskich na terenie Sławy – pomijanie obszarów wiejskich;
- ograniczenie się działań promujących (w tym szerokiego PR) do druku plakatów oraz zamieszczaniu ich na stronie internetowej www.skiw.slawa.pl oraz oficjalnym koncie na portalu społecznościowym (facebook);

CELE:

Cel Strategiczny:

Cele szczegółowe:

- aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych, regionalnych, krajowych i zagranicznych oraz nawiązywanie nowych partnerstw;
- aktywizacja większej ilości podmiotów (w tym organizacji pozarządowych) w organizację działań kulturalnych;
- otwartość i zwiększenie możliwości zgłaszania i realizowania inicjatyw oddolnych, działań prosumenckich, odpowiadających na zainteresowanie i potrzeby społeczności lokalnej;
- aktywizacja przedsiębiorców w kreowaniu życia kulturalnego na terenie Gminy Sława;
- aktywizacja społeczności wiejskich.

DZIAŁANIA:

W ramach działań w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi, a także wspierania inicjatyw obywatelskich podejmowane będą inicjatywy mające na celu aktywizację społeczności lokalnej oraz poprawę jakości życia kulturalnego na terenie gminy:

- informowanie szkół o organizowanych wydarzeniach edukacyjno-kulturalnych;

- udostępnianie większej ilości pomieszczeń dla organizacji pozarządowych;
- wyznaczenie miejsc lub udostępnianie pomieszczeń dla grup nieformalnych służących aktywizacji społeczności lokalnej;
- zapraszanie nowych podmiotów (w tym placówek oświatowych, sołectw) do realizacji wspólnych inicjatyw i nawiązywania partnerstw;
- współpraca z proboszczami, która pozwoli na dotarcie z informacją do większego grona odbiorców – zwłaszcza osób 55+ niekorzystających z nowoczesnych kanałów komunikacji;
- stworzenie w Biuletynie Sławskim przedziału kulturalnego, w którym poza relacjami z minionych wydarzeń, będą zapowiadane w ciekawy sposób nowe inicjatywy;
- zaproszenie do pisania artykułów do prasy młodzieży z Domów Kultury;
- stworzenie innowacyjnych kanałów komunikacji z odbiorcami, np. aplikacji mobilnej;
- uczestnictwo przedstawicieli twórców kultury w spotkaniach wiejskich, prowadzenie dyskusji o obecnym życiu kulturalnym, rozrywkowym; realizacja w miarę możliwości oczekiwań mieszkańców.

FINANSOWANIE:

Niniejszy Program określa cele i działania warunkujące rozwój kultury w Gminie Sława w okresie 2016–2022. Przed podmiotami inicjującymi życie kulturalne, a zwłaszcza przed Sławskim Centrum Kultury

i Wypoczynku w Sławie, stoi perspektywa pozyskiwania i zabezpieczenia odpowiednich środków finansowych na realizację zamierzonych, zaplanowanych działań. W dobie obecnie funkcjonujących możliwości finansowania, poza budżetem samorządowym, koniecznym staje się sięgnięcie do innych, zewnętrznych źródeł finansowania. Podstawowe źródła finansowania kierunków działań przewidzianych w ramach Programu Rozwoju Kultury w Gminie Sława na lata 2016-2022 to:

- środki własne budżetowe na realizację zadań własnych gminy;
- krajowe i zagraniczne środki finansowania:
  - * Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego – Lubuskie 2020;
  - * Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
  - * Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
  - * Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
  - * Euroregion „Sprewa-Nysa-Bóbr”;
  - * Granty i dotacje dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych;
  - * inne źródła finansowania.
- Komercyjne instrumenty finansowe:
  - * pożyczki i kredyty bankowe;
  - * leasing finansowy;
  - * inne.

Istotnym elementem finansowania polityki kulturalnej na terenie Gminy Sława, w przypadku zwiększającej się liczby Domów Kultury lub zajęć kulturalno-dydaktycznych, jest zwiększanie dotacji podmiotowej z budżetu gminy, na prowadzenie szeroko pojętej działalności kulturalnej.

Należy także uwzględnić fundusze innych uczestników procesu wdrażania Programu, w tym partnerów, współorganizatorów, podmiotów społecznych i gospodarczych.

SYSTEM MONITORINGU, EWALUACJI I AKTUALIZACJI PROGRAMU

Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w Programie celów, należy gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Istotnymi obszarami monitorowania i ewaluacji są głównie określone cele oraz przypisane im wskaźniki. Ważną kwestią jest także aktualizacja niniejszego Programu poprzez dostosowanie go do zmieniającej się rzeczywistości. Ważnym jest także realne wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrealizowane. Aby system monitoringu, ewaluacji i aktualizacji przebiegał zgodnie ze stanem rzeczywistym, należy wszystkie techniki zbierania i analizy informacji opierać na: wiarygodności, aktualności, obiektywności, realizmie.

Sławskie Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie oraz Urząd Miejski w Sławie będą współpracowały z innymi podmiotami realizującymi działania dotyczące rozwoju sektora kultury. W celu monitorowania realizacji Programu nie przewiduje się powołanie zewnętrznego ciała merytorycznego odpowiedzialnego za realizację założonych celów. Cele realizowane będą przez wszystkie podmioty działające w obszarze kultury. Weryfikacja procesu wdrażania Programu Rozwoju Kultury w Gminie Sława na lata 2016-2022 będzie odbywać się na podstawie funkcjonujących, wewnętrznych procedur SCKiW oraz podmiotów współpracujących.

Najważniejszymi wskaźnikami monitorującymi efektywność Programu są:

Obszar I: Infrastruktura i wyposażenie

Cel strategiczny: Dostosowanie infrastruktury do potencjałów i potrzeb w zakresie organizowania i prowadzenia działalności kulturalnej i rekreacyjno – turystycznej oraz doposażenie umożliwiające nieskrępowany rozwój tych obszarów w Gminie Sława.

Wskaźniki monitorujące:

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
1.	Liczba budynków kultury, które uległy termomodernizacji	Sztuka	Dziennik budowy, faktury
2.	Liczba budynków kultury, w których zmieniono oświetlenie na led	Sztuka	Faktury zakupowe
3.	Liczba przeprowadzonych remontów wewnętrznych w domach kultury	Sztuka	Faktury zakupowe
4.	Wyremontowana powierzchnia budynków Domów Kultury	m2	Protokoły
5.	Zmniejszenie zużycia prądu	MWh	Faktury
6.	Zmniejszenie zużycia opału	Tony	Faktury

Obszar II: Zajęcia i wydarzenia edukacyjno-kulturalne jako działalność Domów Kultury i Bibliotek

Cel strategiczny: Dostosowanie oferty edukacyjno-kulturalnej do potrzeb i zainteresowań mieszkańców Gminy Sława oraz otwartość na realizację działań prosumenckich w obszarze kultury.

Wskaźniki monitorujące:

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
1.	Liczba nowych zajęć bezpośrednio wyprodukowanych przez samorządowe instytucje kultury (<i>sik</i>)	Sztuka	Dzienniki zajęć
2.	Liczba nowych zajęć wyprodukowanych przez podmioty zewnętrzne	Sztuka	Umowy najmu pomieszczeń
3.	Liczba czytelników	Osoba	Sprawozdania biblioteki
4.	Liczba wypożyczeń	Liczba książek/osobę/rok	Sprawozdania biblioteki
5.	Liczba inicjatyw kulturalnych na wsiach bez DK i bibliotek	Sztuka	Sprawozdania <i>sik</i>
6.	Liczba inicjatyw promujących kulturę i czytelnictwo	Sztuka	Sprawozdania <i>sik</i>

Obszar III: Organizacja życia kulturalnego na terenie Gminy Sława podnoszącego atrakcyjność turystyczną

Cel strategiczny: Dostosowanie oferty animacyjno-kulturowej do potencjałów i oczekiwań wczasowiczów i turystów oraz zwiększenie ilości produktów podnoszących atrakcyjność turystyczną Gminy Sława

Wskaźniki monitorujące:

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
1.	Budowa nowych miejsc noclegowych	Sztuka	Dzienniki budowy
2.	Podniesienie standardu istniejącej bazy noclegowej	Sztuka	Faktury
3.	Liczba zmodernizowanych obiektów na cele kulturalne i turystyczne	Sztuka	Dziennik budowy
4.	Liczba nowych produktów dydaktyczno-kulturalnych i rekreacyjnych	Sztuka	Dziennik budowy
5.	Liczba udogodnień dla osób niepełnosprawnych w zakresie kultury	Sztuka	Dokumentacja fotograficzna, protokoły
6.	Liczba zakupionego sprzętu mobilnego	Sztuka	Faktury, protokoły odbioru
7.	Liczba nowych punktów handlowo-usługowych na terenie OW SCKiW	Sztuka	Protokoły odbioru
8.	Liczba nowych usług informatycznych	Sztuka	Faktury

	dostępnych dla mieszkańców i turystów		
9.	Liczba stałych patronatów medialnych	Sztuka	Pisma, umowy

Obszar IV: Partnerstwa i współpraca z organizacjami pozarządowymi

Cel strategiczny: Otwartość i zwiększenie ilości kulturalnych działań partnerskich oraz pomoc w realizacji oddolnych inicjatyw społecznych w Gminie Sława

Wskaźniki monitorujące:

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
1.	Liczba informacji przekazanych placówkom oświatowym	Sztuka	Sprawozdania
2.	Liczba pomieszczeń w domach kultury udostępnionych na działalność non profit	Sztuka	Umowy najmu
3.	Liczba inicjatyw zrealizowanych w partnerstwie	Sztuka	Umowy partnerstwa
4.	Liczba informacji prasowych nt. wydarzeń kulturalnych	Sztuka	Wydruki ze stron, kserokopie gazet
5.	Liczba spotkań z mieszkańcami wsi	Sztuka	Sprawozdania sik
6.	Liczba artykułów nt. kultury	Sztuka	Wydruki ze stron, kserokopie gazet

ZAKOŃCZENIE

Kulturę definiować można na wiele różnych sposobów. Rozumieć przez to można wszystkie czynności i produkty, które przyczyniają się do rozwoju społecznego, warunkujące poczucie tożsamości kulturalnej regionu i kraju. Warunkuje ona rozwój nie tylko społeczny, ale i gospodarczy. Jest podstawą do wszelkich zmian, podejmowanych w celu poprawy życia społeczeństw lokalnych, regionalnych i krajowych. Program Rozwoju Kultury w Gminie Sława na lata 2016-2022 jest długoplanowym dokumentem, który określa najważniejsze problemy w obszarze szeroko pojętej kultury, cele polityki rozwoju kultury oraz działania w perspektywie 2016-2022, które należałoby podjąć w celu wieloaspektowego rozwoju kultury, turystyki i rekreacji w Gminie Sława. Dokument ten stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju lokalnego, pisany jest jako uszczegółowienie Strategii Rozwoju Gminy Sława na lata 2014-2022. Realizacja niniejszego Programu stanowić będzie próbę dostosowania się do standardów europejskich i krajowych.

Wśród działań określonych w niniejszym dokumencie znalazły się takie, które w bezpośredni sposób przekładają się na wymierny rozwój kultury, a także społeczno-ekonomiczny rozwój regionów. Pociąga to za sobą możliwość wykorzystania środków strukturalnych i innych funduszy europejskich do realizacji tak zakreślonych działań. Program nie zamyka drogi do opracowywania i realizowania kolejnych działań i rozwiązań w obszarach ujętych w Programie, w tej samej perspektywie czasowej.